

Порівняльна оцінка молочної продуктивності корів української чорно-рябої молочної породи різних ліній показала, що за умови однакової годівлі та утримання перевагу мали тварини лінії Старбака. Це свідчить про високий потенціал молочної продуктивності представників цієї лінії та вказує на перспективність їхнього подальшого розведення. Збільшення питомої частки корів лінії Старбака в господарстві сприятиме підвищенню ефективності виробництва молока. Результати досліджень також довели доцільність відбору корів із ванноподібною формою вимені, оскільки така анатомічна структура вимені позитивно впливає на рівень молочної продуктивності. Враховуючи специфіку господарства, доцільним є здійснення першого осіменіння телиць при досягненні ними живої маси 370 кг.

УДК 636.7.09:616.6-07:612.43

НЕЧИПОРУК Анжеліка здобувачка вищої освіти 5 курсу спеціальності 211 «Ветеринарна медицина»

Науковий керівник – **КУЧЕРУК Марія**, доктор ветеринарних наук, професор кафедри гігієни тварин та ветеринарного забезпечення кінологічної служби Національної поліції України

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»
м. Кам'янець-Подільський, Україна

ГІГІЄНИЧНИЙ АНАЛІЗ СУЧАСНИХ СИСТЕМ УТРИМАННЯ КУРЕЙ-НЕСУЧОК

Актуальність. У сучасному промисловому птахівництві використовуються кліткові й підлогові системи утримання птиці. Кожна з цих систем має як переваги, так і недоліки. При виробництві харчових яєць найбільше поширена кліткова система утримання курей-несучок. Однак чітка регламентація виробництва продукції птахівництва змушує виробників устаткування постійно вносити зміни з метою відповідності його новим вимогам. Разом з тим слід враховувати фізіологічні й поведінкові особливості птиці різних напрямків продуктивності, від чого залежить благополуччя птиці.

Традиційні клітки мають велику кількість форм і розмірів. Мінімальна місткість кліток розрахована на п'ять курей-несучок. Перегородки кліток виконуються як із дроту, так і у вигляді суцільних панелей з металу або пластику. Найбільш поширений спосіб вирощування та утримання яєчних і м'ясо-яєчних курей в Україні й в більшості країн світу. В країнах ЄС даний спосіб заборонено застосовувати з 2012 р. – згідно директиви ЄС 99/74 від 19 липня 1999 р.

Оснащені (модифіковані) клітки (Modified Enriched або Furnished cages) – клітки поліпшеної конструкції, які мають те ж обладнання для годівлі, поїння, збору яєць і видалення посліду, що й традиційні клітки. Їхня відмінність полягає в наявності додаткових пристосувань, що максимально відтворюють більш сприятливі умови утримання птиці (наявність сідал, лотків із золою, піском або

тирсою, килимків для сточування кігтів, гнізд для відкладання яєць). Все це у поєднанні зі збільшеною площею підлоги клітки створює умови наближені до природних.

Утримання в колоніальних клітках (Colonial cages). Спосіб передбачає утримання курей в клітках великими групами, до 100 гол. в одній клітці. Основні технологічні параметри утримання такі ж, як і за традиційного кліткового утримання. В Україні використовується в деяких птахівницьких підприємствах.

До альтернативних систем утримання курей несучок відносяться системи підлогового й вольєрного типів.

Системи підлогового утримання птиці бувають:

- на глибокій підстилці, коли вся поверхня суцільної підлоги покрита тирсою чи іншим видом підстилкового матеріалу;
- підлогова комбінована, коли сполучаються решітчаста (сітчаста) підлога з суцільно вкритою підстилкою (1/3 решітчаста підлога + 2/3 суцільна підлога; 1/2 решітчаста підлога + 1/2 суцільна підлога; 2/3 решітчаста підлога + 1/3 суцільна підлога);
- підлогова решітчаста, коли вся підлога являє решітчасту або сітчасту поверхню. Такий тип утримання застосовується рідко з причин великої вартості, незручності обслуговування та складності спостереження за птицею.

Вольєрні системи (multi level aviary system) утримання являють собою утримання птиці на багаторусній підлозі. Передбачають утримання птиці у пташнику на 2-3 ярусах сітчастих чи решітчастих підлогах з відповідною кількістю рівнів розміщення годівниць, напувалок тощо, і в той же час вільне її переміщення по площі та висоті приміщення.

Вільно-вигульне утримання («free range») Подібний до підлогового способу, але передбачає наявність пташника з підстилкою та доступ птиці протягом всього світлового дня до пасовища – земельні ділянки з природним травостоєм або сіяними травами. При цьому щільність посадки птиці у пташнику згідно згаданої директиви не повинна перевищувати 9 гол./м² підлоги, навантаження на пасовища – не більш 2500 гол./га. Обладнання таке ж, як і за утримання птиці на підстилці, годівниці та напувалки можуть також встановлюватися на вигулах.

Органічне утримання («organic») – на підлозі з вигулами та пасовищами. Подібне до вільно-вигульного утримання, але обов'язкова наявність біля пташника пасовищ з розрахунку не менш, ніж 4 м² на 1 гол. Використовується також спеціальні системи годівлі та ветеринарного обслуговування птиці. В Україні успішно функціонує 6 органічних птахогосподарств з виробництва органічних яєць. У 2019 році ведено в дію Закон України Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції.

Висновки і пропозиції. Для забезпечення конкурентоспроможності продукції птахівництва Українських підприємств на зовнішніх ринках та зростання експорту необхідне реформування галузі птахівництва і впровадження правил й стандартів ЄС щодо утримання птиці. А саме використання вільно-вигульних технологій вирощування птиці та органічного виробництва продукції

птахівництва, впровадження на птахівницьких підприємствах контролю безпеки харчової продукції за системою НАССР.

УДК 591.05:636.5/.003.13(043)

НІЗЕЛЬСЬКИЙ Дмитро, здобувач вищої освіти II курсу спеціальності «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»
Науковий керівник – **КОВАЛЬ Тетяна**, кандидат с.-г. наук, доцент
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»
м. Кам'янець-Подільський, Україна

ВПЛИВ ФІЗИЧНИХ ФАКТОРІВ НА ОБМІН РЕЧОВИН І ПРОДУКТИВНІСТЬ ПТИЦІ

Актуальність даної теми зумовлена тим, що створення оптимального мікроклімату на птахофермах сприяє збереженню здоров'я птиці, підвищенню продуктивності та зниженню втрат.

Метою даної роботи є розгляд фізичних факторів, які впливають на продуктивність молодняку і дорослої птиці.

Результати досліджень та їх обговорення. Продуктивні і племінні якості ремонтного молодняку і дорослої птиці значною мірою визначаються умовами їх вирощування і утримання. Нарівні з нормованою годівлею значним резервом збільшення виробництва продукції птахівництва є створення оптимального мікроклімату, який залежить від типу будівель, обладнання, способів і методів опалення, вентиляції та освітлення.

Оптимальний мікроклімат у пташнику – це комплекс діючих факторів середовища, які сприяють максимальній продуктивності птиці. Відхилення від оптимальних умов спричиняє глибокі фізіологічні зміни в організмі птиці, що в свою чергу знижує її продуктивність.

Птиця, зокрема кури, відносно холодостійкі і без шкоди для здоров'я витримують температуру до -10°C. Проте при цьому відбувається різке зниження несучості та значно збільшуються витрати кормів. Тому у сучасному птахівництві приміщення для молодняку і дорослої птиці опалюються. За багаточисленими дослідженнями і практичними спостереженнями оптимальна температура комфорту повітря у пташнику для дорослої птиці має бути на рівні +15 ...+18°C. У зимовий період таку градацію досить легко можна підтримувати, застосовуючи різне обладнання (телові, газові, електричні генератори та калорифери). Складніша справа у літній, спекотний період. В цей час птиця відчуває себе не комфортно: багато п'є води, мало споживає кормів і відповідно знижує рівень несучості. Тому за таких умов, значна увага повинна приділятися роботі системи вентиляції. Крім того, у критичні періоди значного підвищення температури, рекомендується два або три рази на день поливати холодною водою підлогу приміщення. У цьому випадку температура знижується не лише за рахунок холодної води, але і за рахунок її випаровування, під час якого відчувається охолодження не тільки підлоги, а і в цілому повітря в приміщенні.